

Aby rozpocząć lekturę,
kliknij na taki przycisk ,
który da ci pełny dostęp do spisu treści książki.

Jeśli chcesz połączyć się z Portem Wydawniczym
LITERATURA.NET.PL
kliknij na logo poniżej.

Kazania świętokrzyskie

KAZANIE NA DZIEŃ ŚWIĘTEGO MICHAŁA

... [ży]dowskiego [w jego] mieście wsze [?] sława króla wszechmogącemu i [mowi król asy]rski do króla Ezechijasza, króla żydowskiego i do [uda jego]: a wiem, prawi, pwacie w moc Boga waszego wadzący [się z mocą króla moc]niejszego. Usłyszew to król Ezechijasza i wszyciek lud jego, sieksz[y odzienie i] kajać idziechą, pośpieszychą się do kościoła na modlitwę przed Boga wszemogącego i poczęchą się modlić, iżby je Bog zbawił ot mocy króla pogańskiego. Tegdyż nagle Bóg usłuszał modlitwę luda śmier[nego i posł...] jim na pomoc anjeła swego świętego, jenże anjeł czs[ny, z nieba slēciew iz]stąpiw, prawi, anjeł Boży w zastępy pogańskiego [króla, pobił...] we sborze asyryjskim, to je pogańskim sto tysięcy [ośmdziesiąt] tysięcy i pięć tysięcy luda pogańskiego. Tako lud Boży [przez Bożego an]jeła zwycięstwo odzırzeli, a pogani śmierć podjęli, bo [anjeli święci da]ni są nam na ot wadzenie naszego ustraszenia. A piąte [dani są nam] anjeli święci na nauczenie naszego nieumienia... [tajemnicach; ..., prawi taje[m]nicach: widziech, prawi, anjeła Bożego mocnego; z nieb[a sle] ciew, prawi, postawi prawą nogę na morzy a lewą na ziemi ...

A ósme [anjeli święci dani nam] są na oświecenie naszego samnienia...

Czie się tako we księgach sędskich: anjeł, prawi, święty [z]stąpi do Galaa ku synom izraelskim. Galaa wyprawia się miasto plwających, to je nieustawicstwo ludzi grzesznych. I zmo[wił to] słowo: sam, prawi, przez mię przysiągł jsem, iż wam chociał [jsem podać zi]emię wrogów waszych, iżbyście ku jich bogom [nie chodzili; to] go jeście

nie uczynili, ale potępiwszy Boga waszego [wszemogącego, pogańskim bóg]m modłę jeście wzdawali. Przetoż, prawi, dam was [wrogom waszymi] w jich włodanie. A gdaż, prawi, anjeł zmówił ta wszyt[ka słowa, z]apłakachą, prawi, wszem sircem i obietnicę Bogu wzdachą, [izby... Bóg] się nad nimi smiłowal. Toć i jeść to, iże anjeli [święci dani są n]am na oświecenie naszego sąmnienia. A dziewiąte dani [są święci anjeli w towa]rzystwo wiecznego królowania, gdzież jeść Bóg w troj[cy jedziny z swy]mi świętymi, izbychom jich towarzystwa i niebieskiego krolewstwa [dostąpili, czego]ż nas dowiedzi Bóg wszemogący. Amen.

KAZANIE NA DZIEŃ ŚW. KATERZYNY

Surge, propera, amica mea, et veni! Ta słowa pisze mądry Salomon, a są słowa Syna Bożego tę to świętą dziewicę Katerzynę w sławę króla niebieskiego wabiącego. Wstań, prawi, pospiej się, miluczka m[oja], i pojdzi! I zmówił Syn Boży słowa wielmi znamienita, jim iż każda duszę zbożną pobudza, ponęca i powabia. Pobudza, rzeka: wstań! [Ponę]ca, rzekę ta: pospiej się! Powabia, rzeka: i pojdzi! I [mówi Syn Boży]: wstań! otbądź, prawi, stadła grzesznego, pospiej się w l[epsze z do]brego, pojdzi tamce do krolewstwa niebieskiego. I m[ówi Syn Boży:] - wstań! Ale w świętem pisani czterorakim ludziom, pobudzają je, mówi [Bóg] wszemogący: wstań!, pokazują, iż są grzesznicy czteroracy; bo mówi to słowo albo siedzącym, albo śpiącym, albo leżącym, albo uma[rnymi]. Siedzący są, jż się k dobremu obleniają; leżący są, jż się w[e z]łem kochają; śpiący są, jż się w grzeszech zapiekłają; umarli są, jż w miłości Bożej rozpaczają. A tym wszem tet to Bóg miłosciwi mówi, rzeka: wstań!

I mówi pirzwiej siedzącym: wstań!, jż się k dobrem[u] obleniają czterorodla: iż na będące dobro nie giądają, iż [w] wrzemiennem dobrze lubują, iż czego jim doje nie pamiętają, iż o sobie nijedne piecze nie imają. A togodla iż [Boga nie chcą už]rzyć, k dobremu wstać się obleniają, przeto przez [ślepego...] dobrze się znamionują. O jemżce pisze święty Łukasz: Cecus se[debat secus viam]. Ślepy, bo na będące dobro nie glądał; siedziesze, bo w doborze wrzemiennem lubował; podle drogi, bo czego jemu było doje, nie pam[iętał]; ubogi bo u siebie niczs dobrego nie imiał. A przeto iż święta Katerzyn[a ...dobrego] sąmnienia była, ku głosu Syna Bożego wstać się ...była.

A wtóre [wstań!] mówi Bóg miłosciwy leżącym, jż się we złem kochają. A tacy dobrze się przez onogo nicmocnego paralityka, trudną niemocą urażonego, znamionują, o jemżce pisze święty Łukasz: Offe-

rebant ei miserum paralyticum iacentem in lecto... Czośo nam przez tego niemocnego na łożku leżącego znamiona? Za wierne niczś inego kromie człowieka grzesznego we złych skutkach prześpiewającego, jenże nic pamiętają dobra wiekujego, obiazał się tomu, czsoż jeść wrzemienego, leniw jeść ku wstaniu czynić kaźdego skutka dobrego... Święta Katerzyna [k dobremu] nie mieszkać! jeść stała, we złem nie leżała, asi i ty [...jeź są] w błędnem stadle leżały, ty jeść swoją nauką otwoździła, jakoź się czcie w je świętem żywocie.

A trzecie to to słowo: wstań! mówi Bóg śpiącym, jiz się w grzeszech zapiekłają; bo grzesznik w grzeszech zapiekłony jeść jako kłodnik w ciemnicy skowany. O jemże prawi święty Łuka]sz: In ipsa nocte erat Petrus dormiens...

A cz[twarte to to sł]wo [?] mówi Bóg: wstań! umarłym, jiz w mi[łości Bożej] rozpaczają... [*następuje dłuższy ustęp łaciński z przykładami z „Pisma sw.” tudzież z „Legendy o sw. Katarzynie”, zakończony wezwaniem*] surge [z] stadła grzesznego, propera w lepsze z dobrego, veni do krolewstwa niebieskiego. Amen.

KAZANIE NA DZIEŃ ŚWIĘTEGO MIKOŁAJA

... Tymi słowy mędrzec fali świętego Mikołaja [z sk]utka dwojakaiego barzo znamienitego i fali ji pirzwej z jego...

KAZANIE NA DZIEŃ BOŻEGO NARODZENIA

Idzie tobie krol zbawiciel, izby nas ot wieczne śmirci zbawił. [Salvum rex] faciet populum suum a peccatis eorum. Tet to, prawi, gdaż przydzie, zbawi [lud swój ot] wielikich grzechow. Zawierne niesz by nam nie mieszkać, aleby [naszego...] zbawiciela i jego przyszcia pożędać, by on raczył tog[o dnia w na]sza sirca zawitać i nas wrogow naszych widomych i niewidomych uchować. O nichże mówi Jeremiasz: ...Występując z miasta Corozaim, nieprzyjaciele, to są diabli, wrodzy człowieka grzesznego, głos są, prawi, skruszenia usłyszeli: pośpieszycie się, a kamoć na s [uszy będziecie się]dzieć, izbyście dusze wasze zdręki wrogów waszych [diabłów zwol]nili, widzcie, bracia miła, zbawienie, widzcie wielkie Syna Bożego przyjaźni. [To słowo] Oorozaim wyprawia się: tajnica moja mnie, a znamionuje się si[rcie...] tajnymi grzechy skalano i ot tego zbawiciela złymi uczynan...[?] [ottargnione] i w tem to mieście Corozaim, w piekle wiekujem, śmirtny[mi grzechy zanu]rzone i utonęło. K niemuż gdaż człowiek grzeszny rozpamię[taję grzechy z]stąpi, to czu sam siebie wspomienie, z tajnego sirca [strumienie gor]zkich łez za grzechy wylije i to uznaje, kiedy sgrzeszył, w kakie wrzemię sgrzeszył, kilkokroć sgrzeszył, którymi grzechy twórca swego na gniew powabił; a jakokoli to grzeszny człowiek uczyni, tako nagle sirce jego jemu doradzi, izby grzechu ostał, swoich grzechów sirdecznie żałował i [z] świętą cyrekwią dzisiaj zawołał: Veni, Domine! et noli tardare; relaxa facinora plebi tue Israel! Toć to i jeść prawda, ize idzie tobie kroi zbawiciel, izby nas ot wieczne śmirci zbawił.

A trzecie idzie tobie ubogi, izby ty w ubóstwie nie styskował. Jakoż prorok Dawid, uznamięnow o jego silnem ubóstwie, jeść świadcztwo dał, rzeka: Exivit homo ad opus suum. Na które? Na to, jez sam zjawia, rzeka: Pauper sum ego et in laboribus a iuventute mea. Toć ubogi królowie był, ize nie miał, gdzieby swoje g[łową] podkło-

nił] A przeto iże nie miał w swem narodzeni, gdzieby swą gł[owę
podkłonił], togodła przed wołem a przed osłem w jaskłach S[yn Boży
położon] był, bo dziewica Maryja aż pieluszek dobrych [w to wrze-
mie] nie miała, a togodła ji we złe chustki ogar[nęła. Invenerunt] eum
pannis involutum et positum in presepio. Należli ji, prawi, pieluszkami...]
ogarnienego a w jaskłach położonego. Toć wiem wielkie u[
bostwo krola] tako czsnego, iż jeść tako śmierne przyszcie i tako
śmierne narodzenie [miał jet], jenże przez początk a z Bogiem Oćcem
jeść krolewał. Toć i jeść, iż idzie tobie krol ubogi na to, iżby ty w
ubóstwie nie styskował.

A trzecie [!] idzie tobie kroi śmierny na to, iżby ty nie bujał, iżby
onogo bujnego króla diabła nie naśladował... Nie nie[... towarzy]stwa
luda i krola bujnego, ale bądźmy z towarzystwa króla śm[iernego,
iżbychom wstąpili na wy]sokość krolewstwa niebieskiego... A wiem,
prawi [św. Augustyn, *Jalt wnosić można a lacińskiego cytatu z jego*
„Pism”], rozpaczasz, człowiecze, [iż uie da tobie] dobra swego, jenże
się nie żadał przyjąć lichot człowiecz[ych. Zaprawdę] w czemże ty,
człowiecze, możesz bujać, a togo iże idzie tobie krol śmierny, nie
chcesz pamiętać?... Gdaż, się, prawi, uśmierzyło tako mocne bostwo,
w czem bujać może nasze mdłe człowieczstwo? Bo jako mówi Grego-
rius: [*następuje ustęp z jego „Moralioń”, po czym*] Otoć jesmy [sły-
szeli], iż idzie [tobie kroi praw]dziwy, bo nikomemu krzywdy nie
uczynkał; idzie tobie krol [wieczny, i]żby ty s nim na wieki krolował;
idzie tobie krol ubogi, by ty [w ubóstwie] nie styskował; idzie tobie
krol śmierny, by ty nie bujał. A przeto [mowi ta to sło]wa: krol twój
idzie tobie, iżby ty s nim na wieki wiekom królował, jegoż krolew-
stwa domieści [nas Bóg wszemogący. Amen]

KAZANIE NA ŚWIĘTO TRZECH KRÓLI

[Ubi est, qui] natus est rex Judeorum? Święty [ewangelista] trojaki skutek znamienity pokazuje w tych we trzech krolech pogańskich: jich żadne krolewica dziewicą porodzonego pytanie, jich wierne księżycy pokojnego poznanie;... a jich rychłe [i szczo]dre króla mocnego odarowanie... I mówi ewangelista święty pod obrazem trzy krolew pogańskich: gdzie jeść tet, jenże się narodził krol żydowski? Bo pismo tego krolewica dziewicą porodzonego w trojakiem mieście pisma nazywa królem luda żydowskiego: w jego dziwnem narodzeni; w jego uciesz-nem wielikich cud czynieni; a w jego trudnem umęczeni. I pokazuje ewangelista, iżże tet to kroi i krolewic niebieski w trojakiej rzeczy znamienitej ine wszytki króle zmija, a to w tem, iż [jeść miłościwiej]szy, iż jeść mocniejszy, iż jeść szcudrzejszy. Uzna[li oni trze] krole pogańscy krolewica i krola miłościwego [w Bctleem ubo]gą dziewicą porodzonego. Niczs nie mieszkając, [gdy gwiazdę] uźrzeli, nagle dary: złoto, kadzidło a mirrę [wzdać mu...] pośpieszyli, bo krol miłościwiej-szy; przed nim pokłękli, [bo krol mocniejszy;] dary jemu wzdali, bo krol szcudrzejszy. I pokazuje nam ewangelista święty, iż tet to krol jeść miłościwiejszy, a to w rzeczy trojakiej: w miłem wabieni, iżby-chom pokutę wiernie czynili; w długiem czakani, iżbychom się k niemu żadnie pośpieszyli; w rychłem otpuszczeni, iżbychom w jego miłości nie rozpaczyli. O kako jeść ty to krole mile powabił, iż jim nową gwiazdę pokazał i zjawił, tako iżże niczs nie mieszkając, uźrzewszy gwiazd[ę, w drogę są] wstapili, drogi są nie otłożyli, czem radzi Syna Bożego słuszali... Tako tych krolew [Syn Boży zadnie tam] o czakał, iżże za trzynadzieście dni ot narodzenia jich... scy naśladować i [tet to kroi miłościwiejszy człowieka swoim zło]tem, to je miłosird-nym skutkiem; kadzidłem, to je nabożnym modlenim; mirrą, to je ciała udęczeniem będzie darować, i przez ty dary miłość syna dziewi-czego może otrzymać. A wtóre ewangelista święty pokazuje, iżże tet to krol i krolewic [niebieski] jeść mocniejszy, bo trojaka rzecz króla

mocniejszego pokazuje: ustawiczne wzięstwo, mocne [włodycz]stwo, wielkie bogactwo. Ustawiczne wzięstwo... wtóre króla wielkiego moc pokazuje czsne i mocne włodyczs[two]... aby nas przez ty dary króla niebieskiego domieścili.

KAZANIE NA GROMNICZNA

Viderunt oculi mei salutare tuum. Ta słowa pisze święty Łukasz na cześć i na fałę godom niniejszym. A są ta ista słowa zmówiona oćcem świętym, jemuż biesze imię Symeon, święty, prawdziwy, bogobojny. Awa tych słów [wykład z jęz]ka łacińskiego w polski jeść taki: widzicie, prawi, oczy moi [zbawienie twoje], to czu syna twgo. Ta to słowa tet to ociec święty Sy[meon powiada na i]mię Bogu Oćcu wszemogącemu, iż jeść sesłał syna swego na [pocieszenie po]kolenia człowieczego. I powiada nam dwoje w tych słowiech święty Symeon: swoje przezmierne ucieszenie, a Syna Bożego sławne przejawienie; swoje przezmierne ucieszenie z widzenia Syna Bożego. Mówi; viderunt oculi mei Syna Bożego sławne przejawienie, tuum, gdzież zbawienie twoje.

I powiada nam tet to ociec święty Symeon swoje przezmierne ucieszenie ilkoż do widzenia, bo mówi: widziele oczy moi zbawienie twoje. Rozmajite widzenie nałazimy w świętem pisani Boga wszemogącego. Owa ji pirzwiej widział Habraham pod obrazem trzy męży po drodze idącego. A wtóre ji widział Mojżesz we krzu połającego. A trzecie ji widział Ezechijel na wysokiem stolcy siedzącego. A czwarte ji widział święty Jan pod obrazem baraćca śmierneho. A piąte ji widział tet to ociec święty Symeon pod oplceniem człowiecz[ym].